

Zaak 2023-092

Datum uitspraak: 12 juli 2023

Uitspraak van het College van beroep voor de examens inzake het geding tussen:

appellante

en

de Commissie voor de examens van de Open Universiteit, gevestigd te Heerlen, verweerster.

1. Procesverloop

- 1.1 Bij beslissing van 20 april 2023 heeft de Commissie voor de examens aan appellante meegedeeld dat het tentamen behorende bij de cursus RS0312, Ondernemingsrecht van 29 maart 2023 ongeldig werd verklaard.
- 1.2 Verweerster en appellante zijn niet gekomen tot een minnelijke schikking. Appellante heeft bij brief van 6 juni 2023 aangegeven haar beroep te willen doorzetten, waarna verweerster een verweerschrift heeft ingediend.
- 1.3 Het College heeft de zaak ter zitting behandeld op 12 juli 2023, waar verweerster, vertegenwoordigd door mevrouw prof. mr. A.L.H. Ernes, voorzitter Commissie voor de examens, en mevrouw mr. M.F.R.H. Ruijschop, ambtelijk secretaris van de Commissie voor de examens, via videobelverbinding hebben deelgenomen aan de hoorzitting. Appellante heeft tevens via videobelverbinding aan de hoorzitting deelgenomen.

2. Overwegingen

Het beroep van appellante

- 2.1 Appellante is het niet eens met de beslissing van 20 april 2023, waarmee haar tentamen voor de cursus RS0312, Ondernemingsrecht ongeldig werd verklaard ten gevolge van het feit dat appellante uit beeld is verdwenen en heeft gecommuniceerd met een ander persoon. Appellante erkent dat deze onregelmatigheden hebben plaatsgevonden, maar betwist dat deze naar hun aard tot gevolg kunnen hebben dat een juist oordeel omtrent haar kennis, inzicht en vaardigheden niet mogelijk is gebleken. Appellante is van mening dat de ongeldigverklaring een te rigide interpretatie van de geldende regelgeving omtrent proctoring is. Zulks is zij niet gewend vanuit haar ervaring in bezwaarafhandeling voor de overheid, waar bezwaarschriften met een meer menselijke maat worden beoordeeld. Met haar beroep hoopt appellante ook te bereiken dat de regelgeving wordt gewijzigd, dan wel dat deze in de toekomst voor andere studenten op meer coulante wijze wordt geïnterpreteerd.
- 2.2 Appellante verklaart de geconstateerde onregelmatigheden als volgt.
  - 2.2.1 Appellante erkent dat zij uit beeld is verdwenen om een pakketje aan te nemen dat zij voor haar aankomende vakantie nodig had. Appellante heeft, zo stelt zij, tijdens het tentamen via de camera gecommuniceerd. Bij haar beroepschrift heeft

- appellante een afleveringsbewijs overlegd, waarop te zien is dat het pakket om 15:32 uur bezorgd is. Het tentamen was toen al ruimschoots begonnen en nagenoeg afgerond.
- 2.2.2 De persoon met wie appellante buiten de camera communiceerde, was de pakketbezorger. Dit heeft zij tevens in de camera gecommuniceerd op het moment dat het tentamen 1 uur en 45 minuten bezig was. Op de opname van het tentamen is, aldus nog steeds appellante, hoorbaar dat zij met de pakketbezorger heeft gecommuniceerd over de ontvangst van het pakketje.
- 2.3 Appellante is van mening dat de geconstateerde onregelmatigheden tijdens het tentamen niet zodanig van aard zijn dat een juist oordeel omtrent haar kennis, inzicht en vaardigheden voor het onderhavige tentamen daarmee in het geding komt. Zij voert daartoe het volgende aan.
- 2.3.1 Appellante was tijdens het in ontvangst nemen van het pakket slechts een paar seconden uit beeld. Bovendien bevindt haar voordeur zich praktisch naast de plek waarop zij het tentamen heeft afgelegd. Het is niet aannemelijk dat zij in deze korte tijd heeft kunnen afkijken of kunnen communiceren over het tentamen.
- 2.3.2 Na terugkeer heeft appellante het tentamen hervat. Zij moest de open vragen nog afronden. Appellante stelt dat zij daarbij niet is terug gegaan naar vorige tentamenvragen om hierin wijzigingen aan te brengen. Middels het proctoringprogramma zou dit zichtbaar moeten zijn. Ter ondersteuning van haar beroepsgronden, heeft appellante informatie opgevraagd over de start- en eindtijd van haar tentamen, alsmede bij welke vraag zij zich bevond op het moment dat zij uit beeld verdween. Deze informatie heeft appellante niet ontvangen.
- 2.3.3 Appellante betoogt dat zij zich in een overmachtssituatie bevond, nu het pakketje onverhoopt tijdens het tentamen bezorgd werd en niet na afronding hiervan. Zij moest ad hoc een besluit nemen en heeft er toen voor gekozen de deur te openen. Appellante erkent dat er, achteraf bezien, alternatieven waren voor het in ontvangst nemen van het pakket. Ter zitting heeft zij naar voren gebracht dat zij bij nader inzien er ook voor had kunnen kiezen om haar telefoon mee te nemen om te filmen dat zij inderdaad een pakket in ontvangst nam tijdens het tentamen.
- 2.4 Appellante voert aan dat zij slechts nog de onderhavige cursus en haar scriptie dient af te ronden om haar opleiding te voltooien. Zij heeft de onderhavige cursus al voor een tweede keer moeten aanschaffen, omdat tentamenmomenten vooraf zijn vastgesteld en zij de eerste keer niet alle kansen heeft kunnen benutten binnen de inschrijftermijn. Appellante verzoekt het College in het licht van het voorgaande om het tentamen alsnog te laten nakijken en het cijfer vast te stellen. Ter compensatie van de geconstateerde onregelmatigheden, stelt appellante voor om een nader te bepalen aantal punten af te trekken van het cijfer. Deze compensatie acht appellante passend, nu de geconstateerde onregelmatigheden van een andere orde zijn dan bijvoorbeeld fraude.
- 2.5 Tot slot stelt appellante zich ten aanzien van de fase van minnelijke schikking op het standpunt dat het gesprek met verweerster slechts bestond uit uitleg jegens haar, zonder dat zij gehoord werd of een concreet schikkingsvoorstel werd gedaan. Op deze manier kan geen sprake zijn van een minnelijke schikking.

Het standpunt van verweerster

- 2.6 Verweerster voert onder verwijzing naar artikel 4.16 sub m van de Onderwijs- en examenregeling 2022-2023 het volgende aan:

“De Commissie voor de examens is bevoegd een tentamen of een onderdeel daarvan ongeldig te verklaren, als een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken of wanneer er sprake is van een onregelmatigheid en het kennen en kunnen van de student niet vastgesteld kan worden of het

tentamen niet geborgd kan worden. Dit kan tot gevolg hebben dat, wanneer de uitslag voor het tentamen reeds is vastgesteld, deze uitslag alsnog als niet rechtmatig tot stand gekomen wordt beoordeeld en ongeldig wordt verklaard. Indien van toepassing, wordt het onterecht afgegeven certificaat eveneens ongeldig verklaard door de Commissie voor de examens en verwijderd uit het studentadministratiesysteem. De regels en procedures hierover zijn opgenomen in het Examenreglement.”

Artikel 2.4.1 jo. artikel 2.4.2 van het Examenreglement 2022-2023 bepalen het volgende:

“De Commissie voor de examens is op grond van de wet en de OER bevoegd een tentamen of een onderdeel daarvan ongeldig te verklaren, als een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van de tentamenkandidaat op basis van het tentamen of dat onderdeel niet mogelijk is gebleken of de kwaliteit van het tentamen of examen niet kan worden geborgd.”

“1. Een onregelmatigheid is iedere gebeurtenis bij een tentamen waardoor het kennen en kunnen van de kandidaat niet kan worden vastgesteld of de kwaliteit van het tentamen of examen niet kan worden geborgd.

2. Van een onregelmatigheid is in elk geval sprake wanneer:

a. Het door een student handelen in strijd met de instructies, vermeld in het cursusmateriaal of de regelgeving die betrekking hebben op de verplichtingen bij het afleggen van een tentamen of bijzondere verplichting, zie hiervoor ook bijlage 7: Instructies in verband met de tentamenzitting.

b. Het door een student niet volgen van de aanwijzingen/instructies bij een (digitaal) tentamen dan wel van de surveillant. Voorbeelden van het door onder a en b genoemde zijn:

[...]

2. Voor tentamens welke afgenomen worden middels proctoring

[...]

- Het communiceren met andere personen niet zijnde de surveillant.

- Het tijdens het tentamen (deels) uit beeld verdwijnen

[...]”

Op grond van de voornoemde artikelen heeft verweerster het tentamen ongeldig verklaard, omdat een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden op basis van het gemaakte tentamen niet mogelijk is gebleken. Voor verweerster valt niet met zekerheid vast te stellen wat zich precies heeft afgespeeld toen appellante de instructies niet opvolgde. Het kennen en kunnen van appellante als tentamenkandidaat kan niet worden vastgesteld, noch valt vast te stellen of appellante het tentamen zonder hulp heeft gemaakt.

2.7 Verweerster heeft gekozen voor de meest studentvriendelijke optie, waarbij appellante haar tentamenkans behoudt, ondanks het feit dat het tentamen niet geborgd kan worden en kennis, inzicht en vaardigheden niet konden worden getoetst. Zij kan zich desgewenst aanmelden voor een herkansing binnen de geldende inschrijfduur.

2.8 Verweerster betoogt dat studenten tijdens de tentamensessie in beeld moeten blijven en dat de regelgeving hieromtrent zo weinig arbitrair mogelijk geïnterpreteerd wordt. Opnames van een tentamen worden achteraf bekeken. Surveillanten gaan daarbij niet bekijken of een student door het tentamen (terug)bladert en vragen aanpast, nadat een student uit beeld is verdwenen. Appellante had tijdens het tentamen de keuze om in beeld te blijven of het pakket aan te nemen. Haar keuze heeft verkeerd uitgepakt. Op de suggestie van appellante, dat zij haar telefoon had kunnen meenemen bij het in ontvangst nemen het pakket, reageert

verweerster dat dit geen mogelijkheid is, omdat je de ruimte niet mag verlaten tijdens het tentamen.

- 2.9 Ten aanzien van de minnelijke schikking, betoogt verweerster dat de term 'minnelijke schikking' voortkomt uit de WHW en het niet aan verweerster is om deze te veranderen. Verweerster beoordeelt per geval in het kader van de minnelijke schikking of een schikkingsvoorstel kan worden aangeboden. In deze zaak zag verweerster geen ruimte voor het aanbieden van een schikking, omdat appellante in strijd met het Examenreglement heeft gehandeld.

Het oordeel van het College

- 2.10 Het College stelt voorop dat de taken en bevoegdheden van het College niet strekken tot het opnieuw beoordelen van de beslissing van verweerster. Het College toetst of de beslissing voldoende zorgvuldig tot stand is gekomen en of deze voldoende is onderbouwd. Dit brengt met zich dat de beslissing van verweerster slechts voor vernietiging in aanmerking komt als deze in strijd is met enige regel van geschreven of ongeschreven recht.
- 2.11 Het College overweegt onder verwijzing naar artikel 7.61, derde lid, van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW) dat het College op 23 mei 2023 het beroepschrift aan verweerster heeft gezonden, met uitnodiging om in overleg met betrokkenen na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft op 8 juni 2023 aan appellante en het College, onder overlegging van de daarop betrekking hebbende stukken, medegedeeld tot welke uitkomst het beraad heeft geleid. Het College concludeert op basis van de mededeling van verweerster dat een minnelijke schikking niet mogelijk is gebleken. Ten aanzien van de fase van minnelijke schikking, overweegt het College dat het feit dat een minnelijke schikking beproefd wordt, niet betekent dat appellante in het gelijk moet worden gesteld, noch dat een schikking moet worden aangeboden. Het College overweegt dat een gesprek heeft plaatsgevonden in het kader van de minnelijke schikking en dat beide partijen tijdens dit overleg de gelegenheid hebben gehad om standpunten over en weer uit te wisselen. Het College acht de fase van minnelijke schikking daarmee goed doorlopen.
- 2.12 Het College is, toetsend binnen de hierboven aangegeven grenzen, op grond van de gedingstukken en het verhandelde ter zitting en op grond van de door verweerster verstrekte onderbouwing, van oordeel dat de beslissing van verweerster in rechte standhoudt. Dat oordeel berust op de volgende overwegingen.
- 2.12.1 Het College overweegt dat de regels omtrent afname van digitale tentamens zijn opgenomen in de Onderwijs- en Examenregeling en het Examenreglement en dat appellante hiermee bekend is, althans hiermee bekend had kunnen zijn.
- 2.12.2 Vaststaat dat appellante tijdens het tentamen uit beeld is verdwenen en dat zij tijdens het tentamen gecommuniceerd heeft met iemand anders dan de surveillant. Hierna heeft appellante het tentamen voor geruime tijd gecontinueerd. Appellante heeft dit ook niet ontkend. Daarmee staat dan ook vast dat appellante de regels die gelden bij afname van een digitaal (proctoring) tentamen heeft overtreden. Het slechts constateren van onregelmatigheden is voldoende om tot een ongeldigverklaring van het tentamen te komen. Immers valt, ondanks de door appellante gegeven toelichting, niet met zekerheid vast te stellen wat zich heeft voorgedaan op het moment dat appellante niet in beeld was. Of dit (voor appellante voordelige) consequenties had voor het tentamen, is niet aan de orde, noch is van belang of bij terugkeer antwoorden op tentamenvragen zijn aangepast, omdat alleen al op grond van de geconstateerde onregelmatigheden een juist oordeel omtrent kennis, inzicht en vaardigheden van appellante niet meer mogelijk is. Daarbij is overigens niet van belang hoelang appellante uit beeld was. Behalve dat sprake is van een overtreding die de maatregel rechtvaardigt, kan - anders dan appellante betoogt - ook in een korte tijd van afwezigheid informatie worden vergaard waardoor het vaststellen van kennis, inzicht en vaardigheden in gedrang komt, respectievelijk kan komen.

- 2.12.3 Het College is, anders dan appellante, niet van mening dat sprake was van een overmachtssituatie of uitzonderlijke omstandigheden die afwijken van de geldende regelgeving rechtvaardigen. Nog daargelaten dat zonder nadere onderbouwing niet valt in te zien waarom een pakket (een bestelling ten behoeve van een aankomende vakantie), waarvan appellante wist dat het die dag zou worden bezorgd en waarbij appellante er in redelijkheid rekening mee diende te houden dat het tijdens het tentamen bezorgd zou worden (bezorgtijden zijn in beginsel immers een indicatie van het bezorgmoment), een overmachtssituatie creëert of aan te merken is als een uitzonderlijke omstandigheid. Zeker nu appellante wist, zo is tijdens de zitting gebleken, dat ze volgens 'de regels' in beeld en in de ruimte diende te blijven. Appellante heeft door het verlaten van de ruimte dan ook bewust het risico genomen van de aan die handeling verbonden consequenties. Voorts is van belang dat nu appellante haar tentamenkans behoudt, niet valt in te zien, dat zij onredelijk is benadeeld door handhaving van de geldende regelgeving.

Conclusie

- 2.13 Het bovenstaande leidt tot de conclusie dat het beroep ongegrond is. Appellante krijgt geen gelijk en de ongeldigverklaring van het tentamen blijft in stand.

3. Beslissing

Het College

Rechtdoende:

verklaart het beroep ongegrond.

Deze uitspraak is gedaan door dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs, voorzitter en dr. E.E. den Hartog-de Haas, drs. I.V. Storm-Stevelmans, mr. H.J.M. van Lierop en dr. R. van Bree, leden, in tegenwoordigheid van mr. A.L.H. Soons-Koopman als plaatsvervangend secretaris

w.g. de plaatsvervangend secretaris,

w.g. de voorzitter,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

dr. mr. ing. K.J.H. Hoofs

voor eensluidend afschrift,

mr. A.L.H. Soons-Koopman

Als u het niet eens bent met dit besluit van het College van beroep voor de examens, kunt u binnen 6 weken na de verzenddatum van dit besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (ABRVs), Postbus 20019, 2500 EA Den Haag of via het [webformulier](#). Alle informatie daarover vindt u op de website www.raadvanstate.nl/studentenzaken/.